

Motion om främjande och stödande av studiebesök och lägerskolor – Rörelse Nus fullmäktige-grupp m.fl.

Fullmäktige 03.10.2022 § 86

Rörelse Nus fullmäktige-grupp och 24 andra fullmäktigeledamöter lämnade en motion där de föreslår att tjänstemännen inom bildningssektorn bereder ett upplägg som såväl uppmuntrar som möjliggör att skolorna i Sibbo kan erbjuda minnesvärda upplevelser i form av studiebesök och lägerskolor.

Beslut Fullmäktige antecknade motionen för kännedom.

Svenska utbildningssektionen 25.04.2023 § 19

1257/12.05.04/2022

Beredare: Specialplanerare Hanna Kindstedt hanna.kindstedt(at)sipoo.fi och servicechef för lärande och välmående Anne Salmela, anne.salmela(at)sipoo.fi

Motionens innehåll

Det föreslås i motionen att alla elever i Sibbo erbjuds möjligheter att delta i undervisning utanför skolan till exempel genom att erbjuda ekonomiskt stöd i form av penningunderstöd eller att erbjuda lokaler. I motionen ombeds tjänsteinnehavare inom bildningssektorn att bereda ett upplägg som såväl uppmuntrar som möjliggör att skolorna i Sibbo kan erbjuda minnesvärda upplevelser i form av studiebesök och lägerskolor.

Nuläget av studiebesök, utflykter och lägerskolor i Sibbo

Skolorna i Sibbo beslutar om undervisning utanför skolan och utför den i enlighet med deras egen verksamhetskultur. I början av läsåret registreras de planerade skolutflykterna och lägerskolorna i läsårsplanen som avvikelser från det ordinarie skolarbetet. Den avvikande verksamheten räknas då som skolans verksamhet och då är skolornas försäkringar i kraft. Undervisning utanför skolan kan vara för alla elever, för en klass eller en grupp, prövningsbaserad och frivillig, i enlighet med varje skolas planer och verksamhetskultur. Vårdnadshavare och elever informeras i god tid om principerna och praxisen för undervisningen utanför skolan.

Ett studiebesök eller en utflykt är en aktivitet i enlighet med läroplanen, t.ex. ett musei-, teater-, konsert-, natur-, företags- eller läroinrättningsbesök. En skolutflykt är tidsmässigt längre än ett studiebesök, men inkluderar inte övernattnings.

Med lägerskola avses en av skolan ordnad verksamhet, där undervisningen, fritidsaktiviteterna, inkvarteringen och måltiderna ordnas utanför skolan. Lägerskolan utgör en studiehelhet i Finland som omfattar minst en och högst fyra övernattnings. Av lägerskolans lönekostnader ansvarar Sibbo kommun endast för lärarens uppgiftsrelaterade lön. Eventuella nattskolor jämföras med lägerskolor.

Rektorn och lärarna ansvarar tillsammans med eventuella samarbetspartner och vårdnadshavare för planeringen och genomförandet av verksamhet som ordnas utanför skolan.

Sibbo kommun erbjuder och betalar årligen gemensamt överenskomna utflykter och kultur- och idrottsevenemang för alla skolor eller vissa årsklasser. Förutom dessa kan skolorna och klasserna själv besluta om annat skolarbete utanför skolan. Skolans prövningsbaserade utflykter genomförs inom ramen för skolans driftsbudget. En del av utflykterna orsakar nödvändigtvis inte några kostnader för skolorna. Syftet med undervisningen utanför skolan är att fördjupa och komplettera mål och innehåll i enlighet med läroplanen. Vid planeringen beaktas även fokusområdena i läsårsplanerna.

Möjligheten att använda HRT:s bussar gratis för skolutflykter kl. 9–15 har varit populärt och gjort utflykterna möjliga. Ännu detta år kan elevgrupperna åka buss avgiftsfritt, men från och med början av år 2024 betalar kommunerna för resorna.

Våren 2023 utarbetas det en utredning om Mårtensby skolas användningsområden. Behovet att använda Mårtensby skola är inte tillräckligt stort inom enbart Sibbo kommuns utbildningstjänster, om det konstateras i utredningen att Mårtensby skola lämpar sig för skolutflykter, kan kommunen låna lokalen till skolorna. Uppskattningsvis skulle lokalen användas av skolorna 1–5 dagar om året. Kommunen äger även andra lokaler och fastigheter som den kan hyra ut eller låna till skolorna för exkursioner eller lägerskolor och således stödja skolornas möjligheter att ordna undervisning utanför skolan.

Instruktioner för undervisning utanför skolan i Sibbo

I Sibbo har det år 2019 utarbetats instruktioner som ger praktiska tips och riktlinjer till skolorna och lärarna, när de planerar prövningsbaserad undervisning utanför skolan, dvs. studiebesök, utflykter och lägerskolor. I instruktionerna har det samlats olika praxis som skolorna kan använda vid planeringen. Meningen med instruktionerna är att möjliggöra men också uppmuntra till ordnandet av undervisning utanför skolan. Planen innehåller instruktioner om medelinsamlingen för skolorna och vårdnadshavarna samt länkar till olika nyttiga webbplatser. Instruktionerna har uppdaterats och förbättrats våren 2023.

Skolornas deltagande i bemötandet

För detta bemötande frågade vi rektoreorna vid varje grundskola om skolornas nuvarande praxis för och erfarenheter om skolutflykter och lägerskolor. Vi fick svar från två lågstadier, och riktlinjen i de båda skolorna är att de aktivt inte ordnar lägerskolor som pågår en vecka. Skolutflykter och olika kultur- och idrottsevenemang är däremot populära i skolorna, eftersom de är till nytta för alla elever och kan ordnas under en skoldag.

Att man i vissa skolor har avstått från aktiv planering av lägerskolor beror bland annat på att lärarna och vårdnadshavarna ska binda sig till planeringen, medelinsamlingen och genomförandet av lägerskolan. Lärarnas ansvar är tungt och varar dygnet runt, och medelinsamlingen har blivit svårare. Lärarna i dessa skolor har varit nöjda med beslutet, och lärarna, eleverna eller

vårdnadshavarna har inte begärt om att ordna lägerskolor i de skolor där lägerskolor inte längre aktivt ordnas.

Elevkåren i Kyrkoby skola deltog i detta bemötande genom att vi frågade deras synpunkter på ordnandet av skolutflykter och lägerskolor. Elevkåren ansåg att en lägerskola i sjätte klass skulle vara trevlig, men att vänta på den i flera år kan kännas långt för eleverna. Korta skolutflykter som ordnas årligen anses vara viktiga, och elevkåren tycker att det skulle vara roligt att ordna även nattskola, till exempel i form av en skogsutflykt, i de övre årsklasserna i lågstadiet.

Finansiering och medelinsamling

Kostnaderna för transport och inträdesbiljetter som orsakas av ordnandet av utflykts- och besöksverksamhet i enlighet med skolornas läsårsplan utgör en del av kostnaderna inom kommunens skolväsen. Kommunens beslutsfattare har befogenhet att anvisa resurser till skolorna för utflykter, lägerskolor och besök inom ramen för skolornas ekonomiska förutsättningar.

Skolans eller klassernas prövningsbaserade studiebesök och -utflykter, lägerskolor och evenemang som hör samman med undervisningen kan stödjas med sådana medel som eleverna och vårdnadshavarna gemensamt har samlat in. Medelinsamlingen ska vara frivillig för eleverna och vårdnadshavarna. Medelinsamlingen för skolornas och klassernas prövningsbaserade utflykter och besök är alltid frivillig för alla parter. Medelinsamling ingår inte i lärarens eller skolans uppgifter.

Skolväsendets kultur- och idrottskalender i Sibbo

I Sibbo används en kultur- och idrottskalender för att planera ett kultur- eller idrottsevenemang för varje årskurs och för att ordna evenemanget under en skoldag. Evenemang och aktiviteter upprepas och ordnas årligen eller vartannat år. Dessa evenemang planeras för alla elever i kommunen oberoende av skolan. Utbildningstjänster och kultur- och idrottstjänster betalar för evenemangen och ordnar dem i samarbete med andra avdelningar och externa aktörer. Under läsåret 2022–2023 ordnar vi till exempel en teaterföreställning i Lilla Villan för elever i årskurs 4, ett besök till Pesula Galleriet för elever i årskurs 5, ett rymningsspel med fantasitema för elever i årskurs 6, en konsert för elever i årskurs 7 och ett museibesök till Helsingfors för elever i årskurs 9. Kultur- och idrottskalenderns utflykter och aktiviteter ordnas likvärdigt för alla skolor i Sibbo, och skolans läge, storlek eller språk hindrar inte detta. Skolutflykterna i kultur- och idrottskalendern är väl planerade och vi har kunnat genomföra dem väl i samarbete med kommunens kultur- och idrottstjänster.

Sammanfattning

Skolorna beslutar om ordnandet av undervisning utanför skolan. Alternativen omfattar studiebesök, skolutflykter, nattskola och lägerskola. Genomförandesättet antecknas i skolans läsårsplan årligen.

Instruktioner för undervisning utanför skolan i Sibbo utarbetades år 2019 och uppdaterades våren 2023. Syftet med instruktionerna är att uppmuntra skolorna att utföra undervisning på ett varierande och funktionellt sätt som tar elevernas önsknings och behov i beaktande.

Kostnaderna för transport och inträdesbiljetter som orsakas av ordnandet av utflykts- och besöksverksamhet i enlighet med skolornas läsårsplan utgör en del av kostnaderna inom kommunens skolväsen. Utbildningsanordnaren har befogenhet att anvisa resurser till skolorna för

utflykter, lägerskolor och besök inom ramen för skolornas ekonomiska förutsättningar.

Kultur- och idrottskalendern är förankrad verksamhet i vår kommun. Kalendern förutsätter att flera aktörer samarbetar för att erbjuda alla elever möjligheter att delta i undervisning utanför skolan. Verksamhetens kontinuitet är beroende av kommunens ekonomi. För att möjliggöra en jämlik och likvärdig skolgång för alla barn och ungdomar i Sibbo ska denna verksamhet fortsätta även i framtiden.

Möjligheten att använda HRT:s bussar för skolutflykter kl. 9–15 har varit gratis och populärt samt gjort utflykterna möjliga. Ännu detta år kan elevgrupperna åka buss avgiftsfritt, men från och med början av år 2024 betalar kommunerna för resorna.

Om kommunen betalar varje elev för möjligheten att delta i en lägerskola en gång under den grundläggande utbildningen, ska ett separat anslag reserveras för verksamheten. Detta kunde göras genom att fastställa under vilken årskurs kommunen skulle stöda lägerskolan med till exempel 300 € per elev. Lägerskolor under andra årskurser skulle inte stödjas av kommunen.

Föredragande

Svensk undervisningschef Ollikainen Hannu

Förslag

Utbildningssektionerna beslutar ge följande svar på fullmäktigemotionen till bildningsutskottet och vidare till kommunstyrelsen samt fullmäktige.

I Sibbo har det år 2019 utarbetats "Instruktioner för undervisning utanför skolan i Sibbo" som ger praktiska tips och gör det möjligt för skolorna att planera studiebesök och lägerskolor för barn och ungdomar i Sibbo. Kultur- och idrottskalendern erbjuder möjligheter för alla elever att delta i undervisning utanför skolan, och vi hoppas att verksamheten fortsätter även i framtiden. Ännu år 2023 kan elevgrupperna använda HRT:s bussar avgiftsfritt kl. 9–15, men från och med början av år 2024 betalar kommunerna för resorna. Kommunen äger lokaler och fastigheter som den kan erbjuda för utflykter och lägerskolor som görs inom kommunen.

Vid beredningen av budgeten för 2024 ska de resurser som krävs för utflykter och studiebesök beaktas, samt att HRT:s resor blir avgiftsbelagda. Om det finns en önskan att möjliggöra ett storskaligt genomförande av lägerskolor, måste separata anslag avsättas i budgeten för den verksamheten. Att till exempel erbjuda lägerskola för varje elev en gång under den grundläggande utbildningen kostar cirka 90 000 € per år

Behandling

Beslut

Svenska utbildningssektionen godkände enhälligt föredragandes förslag.

Bilagor

Bilaga 1 - Motion om främjande och stödande av studiebesök och lägerskolor – Rörelse Nus fullmäktige-grupp

Bilaga 2 - Instruktioner för undervisning utanför skolan i Sibbo 26.4.2019 uppdaterad 02/23